

Διαδικασία Δ10: Διασφάλιση Μη Σύγκρουσης Συμφερόντων

1. Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι να διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχει κίνδυνος πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων, όπως αυτή ορίζεται στον Δημοσιονομικό Κανονισμό 2018/1046.

2. Πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα διαδικασία είναι επικουρική της Πολιτικής Δεοντολογίας και Ακεραιότητας της ΕΥΣΤΑ που στοχεύει (μεταξύ άλλων) στον μετριασμό των κινδύνων και στην αντιμετώπιση πιθανών περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων. Προς τούτο, υποβάλλεται από όλα τα μέρη που εμπλέκονται στο στάδιο έγκρισης, υλοποίησης ή ελέγχου ενός έργου, δήλωση μη σύγκρουσης συμφερόντων.

Περαιτέρω, η μη σύγκρουση συμφερόντων δύναται να ελέγχεται σε διάφορα στάδια της υλοποίησης των Δράσεων και Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και προς τούτο, η παρούσα εστιάζει στην διασφάλιση της μη σύγκρουσης συμφερόντων κατά την διαδικασία ανάληψης νομικής δέσμευσης μέσω της σύναψης δημοσίων συμβάσεων για την υλοποίηση Δράσεων και Έργων του ΤΑΑ.

3. Περιγραφή διαδικασίας

Σύγκρουση συμφερόντων υφίσταται όταν η αμερόληπτη και αντικειμενική άσκηση των καθηκόντων δημοσιονομικού παράγοντα ή άλλου προσώπου, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών αρχών σε οποιοδήποτε επίπεδο, το οποίο εμπλέκεται στην ένταξη, υλοποίηση, παρακολούθηση, χρηματοδότηση και έλεγχο των δράσεων του ΤΑΑ, υπονομεύεται από οικογενειακούς ή συναισθηματικούς λόγους ή από πολιτικούς ή εθνικούς δεσμούς, από οικονομικό συμφέρον ή από οποιοδήποτε άλλο άμεσο ή έμμεσο προσωπικό συμφέρον και εν τέλει δύναται να επηρεάσει τα συμφέροντα της Ένωσης.

Προκειμένου να διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχει κίνδυνος πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων, λαμβάνονται υπόψη και αξιολογούνται τα αναφερόμενα:

✓ στην ανακοίνωση της Επιτροπής «Κατευθυντήριες γραμμές για την αποφυγή και τη διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων στο πλαίσιο του Δημοσιονομικού Κανονισμού» (2021/C 121/01)

✓ στο έγγραφο της OLAF «Εντοπισμός συγκρούσεων συμφερόντων σε διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων για διαρθρωτικές δράσεις. Πρακτικός οδηγός για διαχειριστές».

Όλα τα εμπλεκόμενα μέρη του έργου οφείλουν να δηλώσουν γραπτώς, την απουσία σύγκρουσης συμφερόντων. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται άπαξ στους αρμόδιους φορείς με βάση το Έντυπο Δ10_E1 Υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης Συμμόρφωσης. Οι φορείς οφείλουν να τηρούν σχετικό μητρώο.

Στην περίπτωση εξωτερικών εμπειρογνομόνων ή ελεγκτών, σχετική πρόβλεψη αναφέρεται στη σύμβαση ανάθεσης εργασιών.

Το στέλεχος κάθε εμπλεκόμενης υπηρεσίας/φορέα στην ένταξη, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχο Δράσεων και Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας γνωρίζει και αποδέχεται ότι:

Α. Στο πλαίσιο των καθηκόντων του που σχετίζονται με τον έλεγχο/έγκριση ΤΔΕ αλλά και το σύνολο των ενεργειών υλοποίησης των έργων του ΕΣΑΑ, δεν δύναται να ελέγχει ή να εγκρίνει ΤΔΕ και να βεβαιώνει ενέργειες που αφορούν σε Φορείς Υλοποίησης/ Αναδόχους/ Τελικούς Αποδέκτες Κονδυλίων με τους οποίους βρίσκεται ή διατηρεί σχέση που δύναται να χαρακτηριστεί ως σύγκρουση συμφερόντων, δηλαδή σχέση από την οποία να έχει οποιοδήποτε άμεσο ή έμμεσο προσωπικό, οικονομικό κυρίως, συμφέρον, το οποίο δύναται να επηρεάσει την αμερόληπτη εκτέλεση των καθηκόντων του με αθέμιτο τρόπο. Ενδεικτικά δε: εάν συμμετέχει ο ίδιος ή μέσω νομικού προσώπου στο οποίο είναι βασικός μέτοχος στο εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο ή στην διοίκηση των φορέων υποβολής ΤΔΕ/ Αναδόχους/ Τελικούς Αποδέκτες Κονδυλίων. Επίσης, δεν μπορεί να ελέγχει ή να εγκρίνει ΤΔΕ και να βεβαιώνει ενέργειες που αφορούν σε Φορείς Υλοποίησης/ Αναδόχους/ Τελικούς Αποδέκτες Κονδυλίων, όταν στο εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο ή στη διοίκηση των φορέων υποβολής, συμμετέχει σύζυγος ή ανιών ή κατιών συγγενής του μέχρι και τετάρτου βαθμού.

Β. Στο πλαίσιο των καθηκόντων του που σχετίζονται με επαλήθευσεις/επιθεωρήσεις/ελέγχους έργων, δεν δύναται να συμμετέχει στη διενέργεια επαλήθευσης/επιθεώρησης/ελέγχου ή στην έγκριση εκθέσεων επαλήθευσης/επιθεώρησης/ελέγχου που αφορούν σε έργα Φορέων/Αναδόχων με τους οποίους βρίσκεται ή διατηρεί σχέση που δύναται να χαρακτηριστεί ως σύγκρουση συμφερόντων, δηλαδή σχέση από την οποία να έχει οποιοδήποτε άμεσο ή έμμεσο προσωπικό, οικονομικό κυρίως, συμφέρον εξαρτώμενο από τους παραπάνω Φορείς, το οποίο δύναται να επηρεάσει την αμερόληπτη εκτέλεση των καθηκόντων του με αθέμιτο τρόπο. Ενδεικτικά δε, αν συμμετέχει ο ίδιος ή μέσω νομικού προσώπου στο οποίο είναι βασικός μέτοχος στο εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο ή στη διοίκηση των Φορέων Υλοποίησης/Αναδόχων /Τελικών Αποδεκτών Κονδυλίων για τα εν λόγω έργα ή έχει καταρτίσει ή συμμετάσχει με οποιονδήποτε τρόπο στην κατάρτιση των προς υποβολή ΤΔΕ ή έλεγχο/έγκρισή τους. Επίσης, δεν μπορεί να συμμετέχει σε επαλήθευση/επιθεώρηση/έλεγχο έργων ή να εγκρίνει τις σχετικές εκθέσεις, όταν στο εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο ή στη διοίκηση των φορέων αυτών, συμμετέχει σύζυγος ή ανιών ή κατιών συγγενής του μέχρι και τετάρτου βαθμού.

Γ. Ως υπεύθυνος για τη διενέργεια πληρωμών (εισηγητής εκκαθάρισης, εκκαθαριστής, υπεύθυνος λογαριασμού για πληρωμές σε Φορείς Υλοποίησης/Αναδόχους/Προμηθευτές) δεν δύναται να βρίσκεται ή να διατηρεί σχέση που δύναται να χαρακτηριστεί ως σύγκρουση συμφερόντων, δηλαδή σχέση από την οποία να έχει οποιοδήποτε άμεσο ή έμμεσο προσωπικό, οικονομικό κυρίως, συμφέρον εξαρτώμενο από τους Φορείς Υλοποίησης/Αναδόχους/ Τελικούς Αποδέκτες Κονδυλίων, το οποίο δύναται να επηρεάσει την αμερόληπτη εκτέλεση των καθηκόντων του με αθέμιτο τρόπο.

Δ. Στο πλαίσιο άσκησης των ανωτέρω καθηκόντων, συνολικά ή και εν μέρει, δεν του επιτρέπεται να αποδέχεται δωρεές παντός είδους.

Επίσης, γνωρίζει και αποδέχεται ότι εάν διαπιστώσει, κατά την ανάθεση/ άσκηση δραστηριότητας στο πλαίσιο των καθηκόντων του, ότι συντρέχει οποιαδήποτε κατάσταση, η οποία δύναται να χαρακτηριστεί ως σύγκρουση συμφερόντων κατά τα ανωτέρω, οφείλει να τη δηλώσει αμελλητί στον άμεσο Προϊστάμενό του/ στον Πρόεδρο του οργάνου που συμμετέχει, προκειμένου να αξιολογηθεί η ύπαρξη και η σπουδαιότητα τυχόν απειλής και ακολούθως, εφόσον κριθεί απαραίτητο, να ζητήσει αιτιολογημένα την εξαίρεσή του, με αίτημα προς την αρμόδια οργανική μονάδα, ώστε να μη συμμετάσχει σε δραστηριότητα που ενέχει σύγκρουση συμφερόντων.

3.1 Μη σύγκρουση συμφερόντων κατά την ανάληψη νομικών δεσμεύσεων

Η ΕΥΣΤΑ στο πλαίσιο της διασφάλισης της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της αποφυγής τυχόν στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, μεριμνά για τον έλεγχο της μη σύγκρουσης συμφερόντων κατά τη διεξαγωγή διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στο πλαίσιο του μηχανισμού του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στις *Κατευθυντήριες¹ γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αποφυγή και τη διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων στο πλαίσιο του Δημοσιονομικού Κανονισμού (2021/C 121/01)*.

Για το σκοπό αυτό, ελέγχει δειγματοληπτικά τη μη σύγκρουση συμφερόντων των εμπλεκόμενων σε όλα τα στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας μέχρι και την κατακύρωση του διαγωνισμού, ήτοι η μη σύγκρουση συμφερόντων εξετάζεται σε εκείνους που συμμετέχουν ή είναι υπεύθυνοι για τη διαδικασία ανάθεσης, καθώς και σ' εκείνους που συμμετέχουν στις φάσεις αποσφράγισης και αξιολόγησης και σε εκείνους που συνδράμουν με τις ειδικότερες γνώσεις τους του ανωτέρω (π.χ. νομικός σύμβουλος, τεχνικός σύμβουλος, χρηματοοικονομικός σύμβουλος). Επισημαίνεται ότι ο έλεγχος της ΕΥΣΤΑ σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστά την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής για τη λήψη μέτρων για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και την επανόρθωση συγκρούσεων συμφερόντων, ως ρητά προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 24 του ν.4412/16, ως ισχύει.

Όσον αφορά τους εκ των προτέρων ελέγχους (ex-ante checks) που διενεργεί η ΕΥΣΤΑ στις συμβάσεις, αυτοί θα διενεργούνται από την ΕΥΣΤΑ κατόπιν επιλογής δείγματος, το οποίο θα προσδιοριστεί εφαρμόζοντας Μέθοδο Αξιολόγησης Κινδύνων (Risk-based analysis). Η Μέθοδος αυτή εφαρμόζεται τουλάχιστον μία φορά ανά έτος και περιλαμβάνει τον προσδιορισμό και αξιολόγηση συγκεκριμένων Παραμέτρων Κινδύνου (*Risk Factors*) που συνδέονται με τους φορείς υλοποίησης.

Η Μέθοδος Αξιολόγησης Κινδύνων για την επιλογή φορέων υλοποίησης προς έλεγχο σημείου που θα αναπτυχθεί, θα περιλαμβάνει την αντιστοίχιση και βαθμολόγηση Παραμέτρων Κινδύνου (*Risk Factors*) που δύναται, ενδεικτικά, να σχετίζονται με τη φύση και την πολυπλοκότητα των διαδικασιών του συστήματος του φορέα υλοποίησης, το πλήθος των συμβάσεων που υλοποιεί, την αξία των συμβάσεων που υλοποιεί, την εφαρμοζόμενη διαδικασία ανάθεσης των συμβάσεων, τον τομέα δράσης του ΦΥ κ.α..

¹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409\(01\)&from=EL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409(01)&from=EL)

Μέχρι την πλήρη ανάπτυξη και εφαρμογή της ανωτέρω Μεθοδολογίας Αξιολόγησης Κινδύνων, προκειμένου για την επιλογή του ex-ante Δείγματος ελέγχου της αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων, η ΕΥΣΤΑ εξετάζει την υιοθέτηση της ευρέως χρησιμοποιούμενη μέθοδος επιλογής στατιστικού δείγματος, σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Οδηγίες της Επιτροπής σε θέματα δειγματοληψίας, η οποία είναι κατάλληλη για την περίπτωση όπου τα στοιχεία είναι ποιοτικά, δηλ. Ναι/ Όχι και όχι ποσοτικά, ήτοι η *Δειγματοληψία του Χαρακτηριστικού (Attribute Sampling)* ή άλλη πρόσφορη μέθοδο, μέχρι την ανάπτυξη και εφαρμογή της Μεθόδου Αξιολόγησης Κινδύνων.

Ειδικότερα, η ΕΥΣΤΑ θα ελέγξει όλες τις συμβάσεις των χαρακτηρισμένων Δράσεων *Top Investment*², ενώ για όλες τις λοιπές συμβάσεις (άνω και κάτω των ορίων της ΕΕ) που πρόκειται να συναφθούν για την υλοποίηση Δράσεων και Έργων του ΤΑΑ θα εφαρμόσει, ενδεικτικά, τη μέθοδο *Δειγματοληψίας Χαρακτηριστικού (Attribute Sampling)* για να επιλέξει ένα τυχαίο δείγμα μεγέθους n , προκειμένου να εξετάσει την αποφυγή της σύγκρουσης συμφερόντων.

Στο πλαίσιο της εν λόγω εργασίας, η ΕΥΣΤΑ συμμορφώνεται με το ακόλουθο γενικό σχέδιο έξι (6) βημάτων που προτείνεται από τις Κατευθυντήριες Οδηγίες της ΕΕ σε θέματα δειγματοληψίας και συνίσταται στα ακόλουθα:

1. Καθορισμός του σημείου προς έλεγχο
2. Καθορισμός του πληθυσμού και της μονάδας δειγματοληψίας
3. Καθορισμός της συνθήκης απόκλισης
4. Προσδιορισμός του μεγέθους του δείγματος
5. Επιλογή του δείγματος (τυχαία) και διενέργεια των ελέγχων
6. Αξιολόγηση και τεκμηρίωση των αποτελεσμάτων

Σύμφωνα με τη Δειγματοληψία του Χαρακτηριστικού επιλέγεται τυχαίο δείγμα μεγέθους n από τον εκάστοτε πληθυσμό και κατά τη διενέργεια του ελέγχου για κάθε μια από τις μονάδες του δείγματος εξετάζεται η εμφάνιση του χαρακτηριστικού που ερευνάται και ο ελεγκτής καταλήγει στη απάντηση (Ναι/Όχι) για την σχετική ερώτηση. Για την υλοποίηση του ανωτέρω, αξιοποιούνται οι λειτουργίες του ΟΠΣ ΤΑ.

Περαιτέρω, οι ακόλουθοι παράμετροι καθορίζονται για τον υπολογισμό του μεγέθους του δείγματος:

- Το Επίπεδο Εμπιστοσύνης (Confidence level), δηλ. ο βαθμός βεβαιότητας για την ακρίβεια της εκτίμησης, το οποίο ορίζεται σε 90%. Το ποσοστιαίο σημείο z της τυποποιημένης κανονικής κατανομής που σχετίζεται με το επιθυμητό επίπεδο εμπιστοσύνης, λαμβάνοντας υπόψη μονόπλευρα επίπεδα εμπιστοσύνης, υπολογίστηκε ίσο με 1,282 και κρίνεται ως βέλτιστο, για την οικονομία και την αποδοτικότητα των ελέγχων.
- Το Αναμενόμενο Ποσοστό Απόκλισης p (Anticipated deviation rate), δηλ. το αναμενόμενο ποσοστό απουσίας του χαρακτηριστικού, το οποίο ορίζεται σε 2%.
- Το Ανεκτό Ποσοστό Απόκλισης T (Tolerable deviation rate), το οποίο ορίζεται σε 5%

² Δράσεις 16870, 16872 (Πυλώνας 1), 16706/16973, 16778 (Πυλώνας 2), 16913 (Πυλώνας 3) και 16628, 16630, 16631 (Πυλώνας 4)

Η ΕΥΣΤΑ χρησιμοποιεί τον ακόλουθο προσεγγιστικό τύπο υπολογισμού του μεγέθους του δείγματος:

$$n = \frac{z^2 \times p \times (1 - p)}{T^2}$$

Κατά τους ελέγχους που διενεργούνται, εξετάζεται η παρουσία αυτού του χαρακτηριστικού για κάθε μονάδα δείγματος και ο ελεγκτής καταλήγει σε απάντηση (Ναι/Όχι) για την αντίστοιχη ερώτηση. Για την επιβεβαίωση της μη ύπαρξης σύγκρουσης συμφερόντων αξιοποιούνται τα στοιχεία που περιγράφονται κατά τη διαδικασία Δ20 αναφορικά με τον πραγματικό δικαιούχο, λαμβάνοντας υπόψη και τα στοιχεία ταυτότητας όλων των εμπλεκομένων στα διάφορα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης, όπως αναλυτικότερα αναφέρεται στην ενότητα που ακολουθεί. Χαρακτηριστικά, αναφέρονται τα στελέχη της αναθέτουσας και των μελών οργάνων διοίκησης που κατά λόγο αρμοδιότητας συμμετέχουν στη διαδικασία ανάθεσης, των μελών των συλλογικών οργάνων που συγκροτήθηκαν, καθώς και της Επιτροπής Διαγωνισμού, εφόσον υφίσταται, και της ομάδας των συμβούλων που πιθανώς συνέδραμαν αυτήν.

Τα αποτελέσματα από την εξέταση του αντικειμένου του δείγματος μπορούν να προβληθούν με στατιστικό τρόπο στον πληθυσμό. Εάν το εντοπισθέν ποσοστό απόκλισης, το οποίο είναι ένας εκτιμητής του ποσοστού απόκλισης στον πληθυσμό, υπερβαίνει το ανεκτό ποσοστό, τότε η ΕΥΣΤΑ, δύναται να προχωρήσει σε στοχευμένη, ποιοτική, αξιολόγηση της απόκλισης, κατά την επαγγελματική της κρίση, επεκτείνοντας το δείγμα της (όχι απαραίτητα με στατιστική δειγματοληψία) π.χ. σε λουπές επιπρόσθετες μονάδες/συμβάσεις του ΦΥ που εντοπίσθηκε η απόκλιση, επεκτείνοντας το αρχικό δείγμα, προκειμένου να οδηγηθεί σε ασφαλέστερα συμπεράσματα με τη μεγαλύτερη δυνατή βεβαιότητα και ακρίβεια. Εάν η ποιοτική ανάλυση δεν είναι εφικτή, η ΕΥΣΤΑ δύναται να διπλασιάσει το δείγμα των ελέγχων της, κατόπιν τυχαίας επιλογής, προκειμένου να αυξήσει την αξιοπιστία της εκτίμησής της.

3.1.1 Ελάχιστα στοιχεία που προσκομίζονται για την εξέταση

Εφόσον σε συνέχεια των ανωτέρω, μία σύμβαση επιλεγεί για έλεγχο σημείου βεβαίωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων σε όλα τα στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας μέχρι και την κατακύρωση του διαγωνισμού, προσκομίζεται λίστα με στοιχεία ταυτότητας όλων των δημοσιονομικών παραγόντων και λοιπών εμπλεκομένων στα διάφορα στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας (κατ' ελάχιστον, όνομα, επώνυμο και ημερομηνία γέννησης) και συγκεκριμένα των στελεχών της αναθέτουσας και των μελών οργάνων διοίκησης που κατά λόγο αρμοδιότητας συμμετείχαν στη διαδικασία, των μελών των συλλογικών οργάνων που συγκροτήθηκαν, της ομάδας των συμβούλων που συνέδραμαν την αναθέτουσα ή και την Επιτροπή Διαγωνισμού.

Επιπλέον, προσκομίζονται στοιχεία ταυτότητας (κατ'ελάχιστον, όνομα/επώνυμο, ΑΦΜ και ημερομηνία γέννησης) του/των πραγματικού/ων δικαιούχου/ων του αναδόχου, κατά την έννοια του άρθρου 3 σημείο 6 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, το οποίο ενσωματώθηκε στην παρ. 17 του άρθρου 3 του ν.4557/18. Για τις

περιπτώσεις οντοτήτων που έχουν υποχρέωση εγγραφής στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α' 139), ως ισχύει, προσκομίζεται σχετική εκτύπωση των στοιχείων και πληροφοριών από τον εν λόγω Μητρώο. Για τις περιπτώσεις εισηγμένων εταιρειών σε ρυθμιζόμενη αγορά ή σε Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης, προσκομίζονται τα στοιχεία που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του ίδιου ως άνω άρθρου και νόμου.

Επισημαίνεται ότι σε όλες ανεξαιρέτως τις περιπτώσεις, η προσκόμιση των ανωτέρω στοιχείων συνοδεύεται από Υπεύθυνη Δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75), αρμοδίως υπογεγραμμένη, στην οποία θα δηλώνονται τα ανωτέρω αναφερθέντα στοιχεία των πραγματικών δικαιούχων του αποδέκτη των κονδυλίων ή του αναδόχου (κατ' ελάχιστον, όνομα, επώνυμο, ΑΦΜ και ημερομηνία γέννησης).

Αναλυτικότερη αναφορά και εξειδίκευση των στοιχείων που συλλέγονται δυνάμει των οριζόμενων στο άρθρο 22.2.δ.ι) έως iii) του Κανονισμού του ΤΑΑ παρατίθεται στη Διαδικασία Δ20 του παρόντος.

Το στέλεχος της ΕΥΣΤΑ που διενεργεί τον ανωτέρω έλεγχο δύναται να συλλέγει και κάθε άλλο έγγραφο που κρίνει απαραίτητο για την εξαγωγή ασφαλούς συμπεράσματος επί της εργασίας που διενεργεί.

3.1.2 Δέουσες ενέργειες αντιμετώπισης

i) Μη εντοπισμός αποκλίσεων

Μετά το πέρας του ελέγχου σημείου από την ΕΥΣΤΑ, η εργασία αποτυπώνεται στο σχετικό έντυπο Δ10_E2 και εάν δεν εντοπισθούν αποκλίσεις, ο χειριστής της ΕΥΣΤΑ ολοκληρώνει τη διαδικασία στο ΟΠΣ ΤΑ, αλλάζοντας την κατάσταση του αιτήματος του φορέα από «Υποβληθέν», σε «Οριστικοποιημένο». Ακολούθως ο ΦΥ δύναται να προχωρήσει και να ολοκληρώσει τη διαδικασία συμβασιοποίησης, με την επιφύλαξη πάντα των οριζόμενων στη Διαδικασία Δ5 του παρόντος, όπου απαιτείται για συγκεκριμένες συμβάσεις και η χορήγηση σύμφωνης γνώμης από την ΕΥΣΤΑ.

ii) Εντοπισμός αποκλίσεων

Σε περίπτωση που στο πλαίσιο της ανωτέρω εργασίας εντοπισθεί υπόνοια περί σύγκρουσης συμφερόντων και καθώς σταθερό μέλημα της ΕΥΣΤΑ είναι η συνεχής πρόληψη, ο εντοπισμός και ο κατάλληλος χειρισμός συγκρούσεων συμφερόντων σε όλα τα στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας, πραγματοποιείται σχετική επικοινωνία με τον φορέα υλοποίησης/αναθέτουσα αρχή προς επιβεβαίωση και στάθμιση των πραγματικών περιστατικών που φαίνεται να εντοπίζονται, καθώς και ικανοποιητική αντιμετώπιση αυτών.

Παράλληλα, εφαρμόζεται η Διαδικασία Δ12 (Εξέταση Ενδείξεων Απάτης) του Εγχειριδίου Διαδικασιών, προκειμένου να αξιολογηθεί αν απαιτείται περαιτέρω έρευνα. Σε περίπτωση που κριθεί ότι απαιτείται περαιτέρω έρευνα από άλλη αρχή (ΕΑΔ), η εν λόγω αρχή ενημερώνεται αρμοδίως και για τις ενέργειες της ΕΥΣΤΑ κατά τον προληπτικό έλεγχο.

Ειδικότερα αναφέρεται ότι, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στις *Κατευθυντήριες γραμμές (2021/C 121/01)* της Επιτροπής, όταν υφίσταται κατάσταση που μπορεί αντικειμενικά να

εκληφθεί ως σύγκρουση συμφερόντων, αυτή εξετάζεται και επιλύεται κατά τρόπο ώστε να μην μπορεί πλέον να εκληφθεί αντικειμενικά ως τέτοια. Σε αυτό το πλαίσιο, και με την επιφύλαξη τυχόν αυστηρότερων κανόνων, οι δημοσιονομικοί παράγοντες και άλλα πρόσωπα που συμμετείχαν στην εξεταζόμενη διαδικασία, εφόσον προκύπτει από την εξέταση ότι η αμερόληπτη κρίση κάποιου εξ αυτών μπορεί να παρεμποδίστηκε/παρεμποδιστεί από προσωπικά συμφέροντα, πρέπει, άμεσα:

- να απέχουν από οποιαδήποτε ενέργεια από την οποία θα μπορούσε να προκύψει σύγκρουση των προσωπικών συμφερόντων τους με τα συμφέροντα της Ένωσης και τα εθνικά,
- να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή φαινομένων σύγκρουσης συμφερόντων στα καθήκοντα για τα οποία είναι αρμόδιοι,
- να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση καταστάσεων που μπορεί αντικειμενικά να εκληφθούν ως σύγκρουση συμφερόντων.

Επιπλέον, όταν υπάρχει κίνδυνος σύγκρουσης συμφερόντων στην οποία εμπλέκεται δημοσιονομικός παράγοντας ή άλλο πρόσωπο που συμμετέχει στην εξεταζόμενη διαδικασία:

- Το εμπλεκόμενο πρόσωπο πρέπει να αναφέρει το ζήτημα στον ιεραρχικά ανώτερό του.
- Ο αρμόδιος ιεραρχικά ανώτερος πρέπει να επιβεβαιώνει γραπτώς αν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων και το εμπλεκόμενο πρόσωπο υποχρεούται να απέχει από τη δημιουργία τετελεσμένων γεγονότων ενόσω εκκρεμεί η απόφαση του προϊσταμένου του. Ο ιεραρχικά ανώτερος συζητά με το εμπλεκόμενο πρόσωπο σχετικά με την κατάσταση προκειμένου να αξιολογήσει καλύτερα τον κίνδυνο μεροληπτικής εκτέλεσης των καθηκόντων του και αξιολογεί την ανάγκη αντικατάστασης του προσώπου που έχει δηλώσει πιθανή σύγκρουση συμφερόντων. Κατά την κρίση του, ο ανωτέρω εξετάζει προσεκτικά εάν ενδέχεται να διατρέξει κίνδυνο η ακεραιότητα του φορέα, λόγω ανεπίλυτης σύγκρουσης συμφερόντων.
- Όταν διαπιστώνεται ότι έχει προκύψει σύγκρουση συμφερόντων, η αρμόδια αρχή (π.χ. αναθέτουσα αρχή) πρέπει να διασφαλίζει ότι το εμπλεκόμενο μέλος του προσωπικού παύει κάθε σχετική δραστηριότητα που σχετίζεται με την εκτέλεση της εξεταζόμενης ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων τυχόν προπαρασκευαστικών πράξεων.

Είναι σαφές πως επί όλων των ενεργειών που αναλαμβάνονται από την αναθέτουσα αρχή, για την αντιμετώπιση του ζητήματος που έχει ανακύψει, αλλά και προκειμένου να καταστεί δυνατή η συνέχιση των δραστηριοτήτων, ενημερώνεται ενδελεχώς και τεκμηριωμένα η ΕΥΣΤΑ και όποια άλλη αρχή απαιτηθεί.

Σε περίπτωση ανεπίλυτης κατάστασης που εκλαμβάνεται αντικειμενικά ως σύγκρουση συμφερόντων ή σε περίπτωση επιβεβαιωμένης σύγκρουσης συμφερόντων, όταν π.χ. μέλος της αναθέτουσας αρχής χρησιμοποιεί στην πράξη την εξουσία του για να ευνοήσει/ωφελήσει εσκεμμένα οικονομική οντότητα που ανήκει σε μέλος της άμεσης οικογένειάς του, οι καταστάσεις αυτές θα πρέπει να οδηγούν στην εξέταση του αντικτύπου στα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης και τα εθνικά, με σκοπό τον καθορισμό κατάλληλων διορθωτικών μέτρων (π.χ. ακύρωση και επαναξιολόγηση διαδικασιών ανάθεσης, εφαρμογή οριζόντιας δημοσιονομικής διόρθωσης κ.λπ.).

Τέλος, ο εντοπισμός τέτοιων καταστάσεων δύναται πάντα να αναδείξει και την τέλεση παράνομης πράξης βάσει του διοικητικού, του δημοσιοϋπαλληλικού ή του ποινικού δικαίου και, εάν συντρέξει τέτοια περίπτωση, αυτή τιμωρείται αναλόγως.

4. Σχετικά Έντυπα

Κωδικός	Περιγραφή
Δ10_E1	Υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης Συμμόρφωσης
Δ10_E2	Λίστα Εξέτασης Μη Ύπαρξης Σύγκρουσης Συμφερόντων κατά τη διαδικασία ανάληψης νομικής δέσμευσης